

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Kelemen Péter Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kelemen Péter ügyvéd) és a Kincstári Vagyonigazgatóság (1054 Budapest, Zoltán u. 16.) által képviselt felperes neve felperesnek a Schneider és Pataki Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2006. október 25-én kelt, 2.G.40.451/2006/5. számú ítéletével szemben az alperes 6. és a felperes 7. számú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét helybenhagyja.

Az alperes költségmentessége és a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000-900.000 (Kilencszázezer-kilencszázezer) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ezt meghaladó felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 55.532.990 Ft-ot és ennek 2001. február 19-étől 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-jétől a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő, de legfeljebb 11 %-os mértékű késedelmi kamatát. A bíróság a felperes keresetének a fentieket meghaladó részét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.280.000 Ft perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 277.500 Ft illetéket. Megállapította, hogy 472.500 Ft illetéket az állam visel.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 1999. december 22-én vállalkozási szerződés jött létre a felek között arra, hogy az alperes cserélje ki a felperes tulajdonában álló műemléki védettség alatt álló épület víz alapvezetékét. Ez azonban nem szüntette meg az épületbe való vízbeszivárgást és vízbetörést. A felperes nevében eljáró műszaki ellenőr 2000. február 16-án az építési naplóba tett bejegyzéssel felhívta az alperest arra, hogy az épület érintett része körül a draincső hálózatot tárja fel. Az alperes 2000. február 12-étől február 22-éig végzett feltárási munkát a draincső hálózat nyomvonalában, amikor az alperes a munkavégzést a felperes utasítására felfüggesztette, majd március 10-én folytatta a munkát. Az alperes az épület észak-nyugati sarkán mindkét oldalon kb. 15-15 méter hosszan a faltól 10-20 cm távolságban kb. 1 méter széles és az alapozás síkjától számított 1 méter mély árkot ásott. A nyomvonal jellegű létesítmény feltárását nem szakaszosan végezte, nem jól választotta ki a munkavégzés technológiáját, nem gondoskodott az alapok ideiglenes és méretezett megtámasztásáról. A munkavégzés abbahagyásakor nem hívta fel a megrendelő figyelmét a nyitva hagyott munkaárok talajtörést okozó mivoltára, nem tette szakaszossá a folyamatos munkaárkot, az alaptest síkja alá vitte a munkaárok fenékszintjét, ezzel a csapadékvíz akadálytalanul a felszín alá jutott. A felperes részéről eljáró műszaki ellenőr nem ismerte fel a munkaárok kiásásának kárt okozó következményeit és nem adott utasítást annak betemetésére. Az esős idő következtében a nyitva hagyott árok átázott és az épület teherbírása jelentősen csökkent. Az alperes által végzett munkák során az alappincézetlen saroknál kiemelt munkaárok mélységéből eredően az alapok alatt talajtörés jött létre és a teherbíró altalaj kimozdult. 2000. március 28-án délután a falakon és a földemeken repedések keletkeztek, az ablakok deformálódtak, a keretekből az üvegtáblák kipattantak, másnapra az észak-nyugati sarokpillér 40 cm-es függőleges mozgás után lezökkent, áttörve a külső teherhordó főfalazatokat. Az épület életveszélyessé vált, a lakókat ki kellett költöztetni és az épület dőlésének lehetősége a közterületet is veszélyeztette. A káresemény folytán a tartószerkezet az épület észak-nyugati sarkán elhelyezkedő 7,35 x 9,4 alaprajzi méretű helyiségében ment tönkre a földszint, az I. emelet és a II. emeleti szinteken. A tetőszerkezet követte az épület függőleges tartószerkezeteinek elmozdulását. A felperes még aznap betonnal feltöltötte a mozgóépület melletti szivárgó árkot, majd a megrongálódott szerkezeteket stabilizálták, elbontották az összalapterület kb. 7-8 %-át kitevő épület sarokrészét. A felépítményben lévő 20 db lakásból 11 lakásban lakók azonnal visszaköltözhettek, további 6 lakásba nem javasolták a visszaköltözést, 3 lakás vált életveszélyessé, amelyeket a káreseménnyel összefüggésben teljesen le kellett bontani és újjáépíteni. A felperes a kárelhárítási munkákat saját költségén elvégeztette, a lakókat a házból kiköltöztette, gondoskodott ingóságaik elszállításáról és szállásukról. A felperes szakvéleményeket szerzett be a károsodás kapcsán 2.175.000 Ft-ért, szakértői és műszaki felügyeleti tevékenységet végeztetett 2.412.500 Ft-ért, 2.087.000 Ft tervezési költség, 137.500 Ft sokszorosítási költség, 50.005.651 Ft bontási költség, 160.261 Ft közmű költség, 2.916.480 Ft költözési költség merült fel. A felperes 88.395.441 Ft-os építési költséget fordított az épületre, amelyből 37.224.353 Ft építési költség nem hozható közvetlen okozati összefüggésbe a káreseménnyel,

mert az épület korábbi állaga miatt olyan munkákat kellett elvégeztetni, amelyek a káreseménnytől függetlenül is szükségesek voltak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a peres felek az 1999. december 22-ei vállalkozási szerződésben elsősorban a vizesedés, mint az épület állagromlását előidéző veszélyhelyzet elhárítási munkáinak elvégzését tekintették a szerződés lényeges tartalmának és bár a draincső hálózat feltárásával kapcsolatos munkák tekintetében a felek díjazásban nem állapodtak meg, szerződés ez utóbbira vonatkozóan is létrejött, hiszen a munkavégzést a felperes az építési naplóban megrendelte, az alperes pedig a munkavégzést megkezdte. Ráutaló magatartással tehát a vállalkozási szerződés módosítás létrejött a felek között a Ptk. 205. § (2) bekezdése és a 216. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperes utasítása a feltárás elvégzésére terjedt ki, a kivitelezés módjáról az alperes döntött. Az alperes utasítással való ellátása a káreseménnyel nem hozható összefüggésbe, ezért a kivitelezés során elkövetett szakmai hiányosság vagy mulasztás a hibás teljesítés körében vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság a per előtt beszerzett szakértői vélemények, továbbá Sz.Zs. szakvélemény, az alperes előadása, tanúvallomás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes és az alperes 50-50 %-ban felelősek a kár bekövetkeztében. Az elsőfokú bíróság e körben értékelte, hogy az alperes teljesítése hibás volt, mert a nyomvonal jellegű létesítmények feltárását nem a szakmai előírásoknak megfelelően végezte el, a munkavégzés technológiáját nem jól választotta meg. A fennálló veszélyhelyzetet súlyosbította, hogy - ha már nem temette be az alaptest mellett a munkagödröt - nem gondoskodott az alapok ideiglenes és méretezett megtámasztásáról. Feltárás azért vált szükségessé, mert nem álltak rendelkezésre a meglévő rendszer megvalósulási tervei, a tervek hiánya az alperes mentesülésére nem szolgáltat alapot. Az alperes a munkaterületet a felperes tudtával elhagyta anélkül, hogy gondoskodott volna a munkaárok betemetéséről, az épület megtámasztásáról, ugyanakkor a felperest nem figyelmeztette a veszélyhelyzetre. Emiatt az alperes a Ptk. 310. § és a 392. § (2) bekezdése alapján kártérítési felelősséggel tartozik a felperes felé. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a felperes közrehatását is megállapította a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság e következtetését arra alapozta, hogy a felperes rendelkezik olyan szakmai jártassággal alkalmazottakkal, akik a feltárást folyamatosan figyelemmel kísérték, a kiásott munkaterületet szemrevételezték, azonban a munkálatokra kizárólag a költségkeret tekintetében fordítottak figyelmet, elmulasztva a munka szakszerű elvégzésének ellenőrzését. Alperes a munkavégzést a felperes utasítására hagyta abba, ugyanakkor a felperes egyáltalán nem gondoskodott a munkaterület ellenőrzéséről, a műszaki ellenőrt - táppénzes állományának ideje alatt - senki sem helyettesítette, továbbá a felperes műszaki ellenőrének kellő körültekintés mellett a veszélyhelyzetet fel kellett volna ismernie. Az elsőfokú bíróság a károkozó körülménnyel közvetlen okozati összefüggésben lévő kár összegét dr. B. K., J. G. és Sz. Zs. igazságügyi szakértők véleménye és a felperes által csatolt okirati bizonyítékok alapján határozta meg. A bíróság további szakértői bizonyítást

szükségtelennek tartott, miután a szakértői vélemények között érdemi ellentmondást nem állt fenn.

Az elsőfokú bíróság elutasította az alperes 5.000.000 Ft összegű beszámítási kifogását. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Kincstári Vagyoni Igazgatóság volt vezérigazgatója által újságnak adott nyilatkozata tényszerűen tartalmazta, hogy a balesetet kiváltó munkálatokat az alperes végezte. A másik újságcikk a munkák alapját képező szerződés létrejöttét tette kétségessé, amely tényre a per során az alperes maga is hivatkozott. Az alperes által előadott tények önmagukban sem voltak alkalmasak annak alátámasztására, hogy a felperes az alperes személyiségi jogait a Ptk. 76. §-ában foglalt módon megsértette, még a bekövetkezett kár alapját képező hátrányt az alperes nem jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság mellőzte M. Z. tanúkenti kihallgatását, figyelemmel arra, hogy a tanúvallomástól nem volt várható olyan eredmény, amely eltérő érdemi döntéshez vezethetett volna. E körben az elsőfokú bíróság utalt a Ptk. 296. § (2) bekezdésére.

A késedelmi kamatok viseléséről az elsőfokú bíróság a Ptk. 318. § (1) és (2) bekezdése, 361. § (1) bekezdése, a Ptk. 298. § a) pontja, 301. § (1) bekezdése és a 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-a alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. Az ügyvédi munkadíj meghatározásánál figyelemmel volt a 8/2002.(III. 30.) IM rendelet szabályaira, a le nem rótt illeték viselésénél pedig a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére, 14. §-ára és a felperes személyes illetékmentességére.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a marasztalás összegének 110.065.981 Ft-ra és annak ítélet szerinti kamataira való felemelését kérte. A felperes álláspontja szerint úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a bekövetkezett kárért felelősség nem terheli, nem hatott közre a kár bekövetkeztében.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes egészében való elutasítását kérte. Az alperes hangsúlyozta, hogy drain-ezés feltárására nem jött létre szerződés a felek között. A felperes csak írásbeli szerződés alapján végeztet munkák. Az alperes várta, foglalják írásba, miként kéri a felperes a feltárás elvégzését. A felperesnél voltak olyan végzettségű vezetők, akik meghatározhatták volna a veszélyelhárítás szakszerű menetét. Tervek hiánya miatt állapodtak meg a munka felfüggesztésében. Nem az alperesnek kellett volna felhívnia a felperes figyelmét a veszélyre, hanem a felperesnek kellett volna megfelelő szakmai felügyeletet gyakorolnia. A pert megelőzően beszerzett szakvélemények számos okot jelöltek meg a károsodás bekövetkeztének okaként, emiatt Sz. Z. szakvéleményét nem fogadja el. Vitatta B. K. szakértői véleményét is arra való hivatkozással, hogy a P. Kft. tervdokumentációjából megállapítható, hogy a ház teljes felújítása szükséges

lett volna. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogást elutasította. Az alperes hangsúlyozta, hogy vállalkozása az újságcikkekben foglaltak miatt teljesen ellehetetlenült.

A felek a fellebbezésekkel szemben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az alperesnek ilyen jellegű munkák végzésére jogosító képesítése nem volt, így tőle e munkát a felperes nem is rendelhette volna meg, az alperes pedig nem vállalhatta volna el. A másodfokú bíróság utal arra, hogy az építési naplóbejegyzés szerint ennek ellenére a feltárás elvégzésében a felek szóban megállapodtak. Emellett az alperesnek a Ptk. 392. § (4) bekezdése alapján a munkavégzést meg is kellett volna tagadnia, mert a megrendelő által adott utasítás szerint nem végezhető el a munka, ha az jogszabály vagy hatósági rendelkezés megsértésére vagy az élet és vagyonbiztonság veszélyeztetésére vezetne.

Az elsőfokú bíróság mind a perben beszerzett szakértői vélemények, mind a pert megelőzően a felperes, illetve a G. Rt. által beszerzett szakvélemények együttes értékelésével állapította meg a tényállást és vont le jogi következtetéseit. A szakértői vélemények nem állnak egymással ellentétben, hanem azok egymásra épülnek, kiegészítik egymást. Nem teszi aggályossá a szakértői véleményt önmagában az, ha valamelyik fél a szakvéleményben foglalt egyes megállapításokat vitat. B. K. a P. Kft. tervdokumentációját figyelembe vette szakvéleménye elkészítésénél és figyelmen kívül hagyta azokat a költségeket, amelyek nem álltak oksági kapcsolatban a bekövetkezett kárral, hanem azok annak folytán merültek fel, hogy a kár bekövetkeztétől függetlenül szükséges volt a ház felújítása. Az, hogy a ház teljes felújításra szorult, nem jelenti azt, hogy a ház egy részét le is kellett volna bontani, illetve újraépíteni, mert az közvetlenül a kár bekövetkeztének a következménye volt.

Sz. Zs. a per előtt készített szakértői vélemények figyelembevételével készítette el szakértői véleményét, így tekintettel volt azokra a veszélyhelyzetet előidéző körülményekre, amelyeket a szakvélemények tartalmaztak. A feltárási munka végzése során ezeket a körülményeket a vállalkozónak is figyelembe kellett volna vennie és a földmunkát az OTK 108. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban, továbbá a 15003 szabványban foglalt előírások betartásával kellett volna elvégeznie. Mindezen körülmények figyelembevétele mellett az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen állapította meg a tényállást és abból helytálló jogi következtetéseket vont le a releváns jogszabályok helyes alkalmazásával.

Az elsőfokú bíróság helytállóan vont le következtetést arra is, hogy a kár bekövetkeztében mind az alperes, mind a felperes közrehatott. A bizonyítékok értékelése kapcsán e körben sem észlelt a másodfokú bíróság logikai hibát vagy

jelentős tény, körülmény figyelmen kívül hagyását. A közrehatás 50-50 %-os arányát az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-a alapján mérlegeléssel határozta meg, amelytől való eltérésre a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el az alperes beszámítási kifogását is. A másodfokú bíróság az e körben kifejtett indokokkal is mindenben egyetért. A KVI volt vezérigazgatójának újságcikkben foglalt nyilatkozata tényszerűen közölte, hogy a káreseményt kiváltó munkát az alperes végezte, ezt meghaladóan pedig csupán arról nyilatkozott, hogy vizsgálatot indítottak annak megállapítása végett, hogy a KVI alkalmazottai, illetve az alperes mennyiben felelősek a bekövetkezett káreseményért. A közlés tartalma, illetőleg annak módja nem alkalmas annak megállapítására, hogy a felperes képviseletében eljáró személy az alperes becsületét, jóhírnevét vagy más személyhez fűződő jogát megsértette volna, melynek következtében az alperes vállalkozása ellehetetlenülhetett volna.

Mindezen indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett részét pedig helyes indokait részben kiegészítve helybenhagyta a Ptk. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján.

A felperes illetékmentessége és az alperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja és a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján. Ezt meghaladóan a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy sem a felperes, sem az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre. A felek által előlegezett költségek aránya és a pernyertesség-pervesztesség aránya is azonos mértékű.

, 2007. március 9.

. Kovács László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pestovics Ilona s.k.
előadó bíró

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő